

Kwaliteit van jongvee-opfok belangrijker dan ooit

Wormpreventie voor weideseizoen van belang

Al het jongvee van de maatschap Kelder wordt gevaccineerd tegen longworm voordat ze voor het eerst naar buiten gaan.

Afkalven op een leeftijd van hooguit 24 maanden en minstens 30 liter melk produceren. Melkveehouders Gerrit en Arjan Kelder verwachten veel van de vaarzen op hun bedrijf. Aan de kwaliteit van de jongvee-opfok stellen ze dan ook hoge eisen. Preventie tegen longworm hoort daar voor hen vanzelfsprekend bij.

De hoogste levensproductie van Nederland

Aan de wand in de kantoor- en kantine-ruimte van de familie Kelder in Holthema hangt een lange rij certificaten. Acht koeien uit hun veestapel produceerden in hun leven al meer dan 100.000 kilo melk, twee overschreden de mijlpaal van tien ton vet en eiwit en de veehouders fokten een aantal sterkoeien. Hun trots is de 19 jaar oude en nog kerngezonde Zwaantje 69 die met een totaal van 169.000 kilo melk tot de tien koeien met de hoogste levensproductie in Nederland behoort.

Efficiëntie is belangrijker dan ooit

Het afgelopen boekjaar realiseerde de veestapel van de Overijsselse melkveehouders een rollend jaargemiddelde van 10.600 kilo melk met 4,26% vet en 3,46% eiwit en de levensproductie van de afgevoerde koeien was 37.000 kilo melk. 'De melkgift en levensduur van de koeien bepalen voor een belangrijk deel de efficiëntie van de melkproductie op het bedrijf', motiveert de 31-jarige Arjan Kelder het belang dat hij en zijn vader Gerrit (60) hechten aan deze kengetallen. 'Nu we in onze bedrijfsontwikkeling

beperkt zijn door de fosfaatwetgeving is die efficiëntie belangrijker dan ooit', benadrukt hij.

Opfok legt basis

'De basis voor een hoge levensproductie wordt gelegd in de opfokperiode. Binnen 24 maanden na de geboorte van een kalf moet er een vaars staan die gemakkelijk dertig liter melk kan geven', formuleert Arjan de doelstelling. 'Vaarzen die niet goed produceren omdat er in de opfok iets fout is gegaan zullen ook de rest van hun leven niet efficiënt presteren.'

Maximale jeugdgroei

Recent hebben vader en zoon de jongvee-opfok nog eens tegen het licht gehouden en hun werkwijze verder aangescherpt. Voor de jongste dieren, tot een leeftijd van ongeveer negen maanden, is een nieuwe stal gebouwd. De kalveren zijn er gehuisvest op stro en krijgen kunstmelk via een drinkautomaat. 'We gaan voor een maximale jeugdgroei', legt Arjan uit. 'Tot een leeftijd van acht weken krijgen de kalveren dagelijks acht liter kunstmelk met een concentratie van 160 gram poeder per liter. Dat komt neer op 1280 gram melkpoeder per dier per dag. Dat is nogal wat meer dan in de praktijk gebruikelijk, maar het resulteert in sterke kalveren die heel hard groeien', ziet hij. Ook met kalverbrok zijn de veehouders niet zuinig. De jonge dieren kunnen er onbeperkt van vreten tot een maximum van tweeënhalve kilo per dag.

Op jonge leeftijd leren weiden

De Overijsselse veehouders vinden het belangrijk dat het jongvee weidegang krijgt, zeker omdat ook de melkkoeken de wei in gaan. In hun eerste levensjaar lopen de kalveren al een aantal weken buiten en als drachtige pink nog eens enkele maanden. 'Het is noodzakelijk dat de dieren op jonge leeftijd leren weiden. Als ze als melkvaars pas voor het eerst naar buiten gaan komen ze in de problemen omdat ze nog niet kunnen grazen', weet Gerrit uit ervaringen van collega's.

Veertig jaar longworm enten

Vaccineren tegen longworm is bij de maatschap Kelder een vast onderdeel van de strak georganiseerde opfokstrategie. Uit zijn jeugd kan Gerrit zich nog herinneren hoe een uitbraak van longworm eens toesloeg onder de pinken van zijn vader. 'Als de dieren

gingen rennen, begonnen ze als gekken te hoesten', staat hem nog helder voor de geest. Sindsdien vaccineert de familie consequent al het jongvee dat voor het eerst naar buiten gaat. 'Dit betekent dat we al minstens veertig jaar enten tegen longworm', rekent de melkveehouder voor.

Bovilis Longworm

Bij Dierenkliniek Vechtdal, de praktijk die ook de maatschap Kelder veterinaire ondersteunt, vaccineert een groot deel van de veehouders het jongvee met Bovilis Longworm, vertelt dierenarts

Een abonnement Worminfecties Tankmelk van GD helpt om de vinger aan de pols te houden via onderzoek op antistoffen in de melk. 'Met vaccinatie kan veel ellende worden voorkomen en het biedt dieren levenslang bescherming', geeft ze veehouders ter overweging mee.

Veilig de wei in

Bovilis Longworm is een vaccin dat bestaat uit longwormlarven die door bestraling zijn verzwakt. Het wordt geleverd in flesjes en toegediend via de bek. Dieren moeten twee keer worden

Melkveehouders Gerrit en Arjan Kelder

Hilde Schuurman. Toch komt ze nog ieder jaar op bedrijven die geen maatregelen nemen en te maken krijgen met symptomen die duiden op een uitbraak, soms zelfs bij de melkkoeien. 'De schade kan groot zijn en is deels ook onherstelbaar. Het kost snel veel geld', weet ze uit ervaring.

Vaccinatie voorkomt ellende

De dierenarts adviseert veehouders die weidegang toepassen goed na te denken over de risico's van longworm.

behandeld met een tussenperiode van vier weken. Twee weken na de laatste vaccinatie kunnen ze veilig de wei in. 'Het is belangrijk dat gevaccineerde dieren ook echt weidegang krijgen', benadrukt Hilde Schuurman. 'Een lichte besmetting in de wei is nodig om de enting te ondersteunen.'

Iedere pink goed

De kosten van de vaccinatie vormen geen onoverkomelijk bezwaar. 'Die investering is het ons dubbel en dwars waard, ook als we vanwege een lage melkprijs goed op de kosten moeten letten', reageert Arjan Kelder. 'Als we hiermee kunnen voorkomen dat we vaarzen aan de melk krijgen die tegenvallen, zijn die kosten heel snel terug verdiend. Iedere pink die we opfokken moet goed zijn. Dat was veertig jaar geleden al zo en dat is nu belangrijker dan ooit.'

Bedrijfsprofiel

Maatschap: Gerrit (60), Fennie (56) en Arjan (31) Kelder, Holthema
Grond: 60 hectare
Veestapel: 130 melk- en kalfkoeien, 80 stuks jongvee
Rollend jaargemiddelde: 10.600 kilo melk met 4,26% vet en 3,46% eiwit
Levensproductie bij afvoer: 37.000 kg
Neventak: zorgboerderij 't Oolderluk Hoes